

Dictamen en relació amb la consulta formulada pel Consorci (...) sobre la licitud de facilitar la dada de telèfon fix de les persones objecte d'un estudi sobre la bretxa digital a l'empresa encarregada del tractament.

Antecedents

1. Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades una consulta formulada pel Consorci (...) sobre la licitud de facilitar la dada de telèfon fix a una empresa per realitzar un estudi sobre (...) persones majors de 65 anys i empadronades a (...), per tal de conèixer la bretxa digital de la ciutadania.

En el seu escrit, s'exposa que a les seves bases de dades, tenen el telèfon de contacte d'aquestes persones i es plantejen dues qüestions, la primera si "un cop signat el corresponent contracte d'encarregat de tractament podem passar la dada del telèfon fix de contacte a l'empresa (...) d'aquestes persones seleccionades per participar a l'estudi sense el consentiment d'aquests persones?" i la segona qüestió "seria possible passar el telèfon fix a (...) sense el consentiment de les persones si en comptes d'extreure'l de la base de dades, el busquem a una pàgina web d'accés públic de pàgines blanques?".

2. Analitzada la consulta, que no s'acompanya d'altra documentació, vista la normativa vigent aplicable, vist l'informe de l'Assessoria Jurídica s'emet el dictamen següent:

Fonaments Jurídics

I

(...)

II

Per a l'emissió d'aquest informe es pressuposa que el Consorci, en exercici de les seves competències, vol realitzar un estudi per tal de conèixer la bretxa digital de la ciutadania. A tal efecte ha contractat o té prevista la contractació dels serveis d'una empresa externa, (...), que serà l'encarregada de realitzar l'estudi.

Així, la consulta plantejada es centra fonamentalment en dues qüestions: la primera, si un cop signat el corresponent contracte d'encarregat de tractament amb l'empresa, els hi poden facilitar la dada del telèfon fix de contacte d'aquestes persones seleccionades sense el seu consentiment. La segona qüestió, si seria possible passar el telèfon fix a l'empresa sense el consentiment de les persones si en comptes d'extreure'l de la base de dades, el busquem a una pàgina web d'accés públic.

Tenint en compte els termes en què es formulen aquestes qüestions, no és sobrer advertir del fet que aquesta Autoritat va tenir l'ocasió d'examinar situacions molt similars a les ara, plantejades en el dictamen CNS 31/2023 (disponible en aquest [enllaç del web de l'Autoritat](#)), quines consideracions continuen sent de plena aplicació.

En aquest context, s'analitza la licitud del tractament de la dada que es vol portar a terme, en el benentès que no es disposa d'altra informació sobre el tractament pretès que la facilitada en la consulta exposada en els antecedents d'aquest informe.

Tot i així, en els següents apartats s'intenta donar una resposta concreta a les qüestions plantejades en la present consulta.

III

Pel que fa a la primera pregunta que es planteja en la consulta, caldrà analitzar si el tractament de la dada de telèfon fix d'aquestes persones, recollida pel Consorci per altres finalitats, poden ser emprades amb la finalitat de participar en un estudi sobre la bretxa digital, sense el consentiment dels afectats, troba cobertura en alguna de les habilitacions previstes a l'article 6 de l'RGPD.

L'RGPD disposa que tot tractament de dades personals ha de ser lícit (article 5.1.a)) i, en aquest sentit, estableix un sistema de legitimació del tractament de dades que es fonamenta en la necessitat de que concorri alguna de les bases jurídiques establertes al seu article 6.1.

L'esmentat article 6.1 de l'RGPD disposa, en concret, que:

“1. El tratamiento solo será lícito si se cumple al menos una de las siguientes condiciones:

- a) el interesado dio su consentimiento para el tratamiento de sus datos personales para uno o varios fines específicos;
- b) el tratamiento es necesario para la ejecución de un contrato en el que el interesado es parte o para la aplicación a petición de este de medidas precontractuales;
- c) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una obligación legal aplicable al responsable del tratamiento;
- d) el tratamiento es necesario para proteger intereses vitales del interesado o de otra persona física;
- e) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento;
- f) el tratamiento es necesario para la satisfacción de intereses legítimos perseguidos por el responsable del tratamiento o por un tercero, siempre que sobre dichos intereses no prevalezcan los intereses o los derechos y libertades fundamentales del interesado que requieran la protección de datos personales, en particular cuando el interesado sea un niño.

Lo dispuesto en la letra f) del párrafo primero no será de aplicación al tratamiento realizado por las autoridades públicas en el ejercicio de sus funciones.”

Cal tenir present que aquestes bases jurídiques no mantenen entre sí cap relació de prioritat o prelatió. Així mateix, es possible que el tractament de les dades resulti lícit en concorre més d'una base jurídica alhora.

En el cas que ens ocupa, s'ha de fer notar, que l'article 6.1 e) no es refereix només a aquelles entitats que exerceixen poder públics, sinó també a aquelles que duen a terme “una missió realitzada en interès públic”.

Ara bé, tal i com es desprèn de l'article 6.3 de l'RGPD, i recull expressament l'article 8 de l'LOPDGDD el tractament de dades només podrà considerar-se fonamentat en les bases jurídiques de l'article 6.1.c) i e) de l'RGPD quan així ho estableixi una norma amb rang de llei.

En aquest sentit, la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic (en endavant LRJSP) estableix les entitats que tenen la consideració d'administracions públiques (art. 3.3):

- L'Administració General de l'Estat
- Les administracions de les comunitats autònomes
- Les entitats que integren l'administració local
- Qualsevol organisme públic o entitat de dret públic vinculats o dependents de les administracions públiques.

L'article 118 de l'LRJSP explicita que: “els consorcis són entitats de dret públic, amb personalitat jurídica pròpia i diferenciada, creades per diverses administracions públiques, o entitats integrants del sector públic institucional, entre si o amb participació d'entitats privades, per al desenvolupament d'activitats d'interès comú a totes dins l'àmbit de les seves competències”.

Així, el Consorci té la consideració d'administració pública. En concret és una entitat pública de caràcter associatiu i naturalesa voluntària, dotada de personalitat jurídica pròpia i integrada per l'Ajuntament (...) i el Consell Comarcal (...) que es considera mitjà propi personificat de l'Ajuntament (...) i del Consell Comarcal (...), que té com a finalitats la prestació de Serveis Socials d'Atenció Primària i de serveis especialitzats de tot tipus i la creació i la gestió de centres i equipaments públics de la comarca de (...), per atendre les mancances en qualsevol matèria d'atenció social (articles 1 i 2 dels Estatuts).

El tractament de les dades necessària per a la realització de l'estudi a que fa referència la consulta podria tenir com a base jurídica les competències atribuïdes al Consorci anteriorment citades en relació amb l'article 6.1.c) i e) de l'RGPD.

Òbviament, amb independència que algunes de les activitats que pugui dur a terme es puguin encabir dins el concepte de missió en interès públic, l'habilitació per al tractament de les dades dels ciutadans per part del Consorci no es pot entendre com una habilitació per a tractar dades de qualsevol ciutadà sinó només dels que participen en les activitats que duu a terme el Consorci. És a dir, portaria causa del consentiment previ o de la relació jurídica establerta prèviament amb el Consorci.

A més, en el moment d'establir-se aquesta relació jurídica o de recollir-se el consentiment, s'haurà d'haver informat les persones interessades dels diferents aspectes a què es refereix l'article 13 RGPD i, especialment, sobre la finalitat o les finalitats (en aquest cas diferenciant el consentiment per a cadascuna d'elles) per a les quals es tractaran les dades.

De ser així, i en la mesura que entre aquestes finalitats hi figurés el tractament de la dada de telèfon fix per realitzar estudis, en concret, sobre la bretxa digital que duu a terme el Consorci, no hi hauria problema en poder utilitzar la dada obtinguda amb aquesta finalitat.

A més, el Consorci informa que l'estudi ho farà mitjançant la contractació dels serveis d'una empresa externa, (...), que actuarà com a encarregada del tractament. Així, sembla que s'ha formalitzat o es vol formalitzar el corresponent contracte o altre acte jurídic d'encàrrec de tractament. Aquest contracte d'encarregat es pressuposa que estableix l'objecte, la durada, la naturalesa i la finalitat del tractament, el tipus de dades personals i la categoria dels interessats, així com la resta d'estipulacions previstes a l'article 28.3 de l'RGPD entre el Consorci (responsable) i l'empresa (...) (encarregada del tractament).

Ara bé, en el cas que ens ocupa, el Consorci indica que les dades que es volen emprar en la consulta és la dada de telèfon fix i manifesta que s'extraurà de "les nostres base de dades", sense donar més informació i sense indicar per quina finalitat inicial es va demanar la dada de telèfon. Així, sembla que la dada de telèfon fix s'ha obtingut per diverses vies i per tant per diferents motius, sense saber exactament quina o quines finalitats inicials va justificar el seu tractament.

D'entrada, cal tenir en compte que tot tractament de dades ha de respectar, a més del principi de licitud el principi de limitació de la finalitat del tractament recollit a l'article 5.1.b) de l'RGPD, segons el qual les dades han de ser recollides per a finalitats determinades, explícites i legítimes, i no poden ser tractades ulteriorment de manera incompatible amb les dites finalitats. Cal tenir present, que d'acord amb l'article 89.1 de l'RGPD no es consideren incompatibles amb les finalitats inicials el tractament ulterior de les dades personals amb finalitats d'arxiu en interès públic, finalitats d'investigació científica i història o finalitats estadístiques.

No obstant això, l'article 6.4 de l'RGPD estableix el següent:

"4. Cuando el tratamiento para otro fin distinto de aquel para el que se recogieron los datos personales no esté basado en el consentimiento del interesado o en el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que constituya una medida necesaria y proporcional en una sociedad democrática para salvaguardar los objetivos indicados en el artículo 23, apartado 1, el responsable del tratamiento, con objeto de determinar si el tratamiento con otro fin es compatible con el fin para el cual se recogieron inicialmente los datos personales, tendrá en cuenta, entre otras cosas:

a) cualquier relación entre los fines para los cuales se hayan recogido los datos personales y los fines del tratamiento ulterior previsto;

b) el contexto en que se hayan recogido los datos personales, en particular por lo que respecta a la relación entre los interesados y el responsable del tratamiento;

- c) la naturaleza de los datos personales, en concreto cuando se traten categorías especiales de datos personales, de conformidad con el artículo 9, o datos personales relativos a condenas e infracciones penales, de conformidad con el artículo 10;
- d) las posibles consecuencias para los interesados del tratamiento ulterior previsto;
- e) la existencia de garantías adecuadas, que podrán incluir el cifrado o la seudonimización.”

D'acord amb l'article 6.4 de l'RGPD el tractament per a una finalitat distinta d'aquella per a la qual es van recollir les dades podria ser lícit si es basa en el consentiment l'interessat o interessats o, en el cas que la base jurídica sigui la salvaguarda dels objectius de l'article 23.1 de l'RGPD (seguretat de l'Estat, defensa, seguretat pública, etc.) fonamentat en el dret de la Unió o dels Estats membres. Fora d'aquests supòsits el responsable del tractament hauria de determinar que el tractament per a una altra finalitat és compatible amb la finalitat per a la qual es van recollir les dades.

Sobre això, el considerant 50 de l'RGPD especifica que:

“El tratamiento de datos personales con fines distintos de aquellos para los que hayan sido recogidos inicialmente solo debe permitirse cuando sea compatible con los fines de su recogida inicial. En tal caso, no se requiere una base jurídica aparte, distinta de la que permitió la obtención de los datos personales. Si el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento, los cometidos y los fines para los cuales se debe considerar compatible y lícito el tratamiento ulterior se pueden determinar y especificar de acuerdo con el Derecho de la Unión o de los Estados miembros. Las operaciones de tratamiento ulterior con fines de archivo en interés público, fines de investigación científica e histórica o fines estadísticos deben considerarse operaciones de tratamiento lícitas compatibles. La base jurídica establecida en el Derecho de la Unión o de los Estados miembros para el tratamiento de datos personales también puede servir de base jurídica para el tratamiento ulterior. Con objeto de determinar si el fin del tratamiento ulterior es compatible con el fin de la recogida inicial de los datos personales, el responsable del tratamiento, tras haber cumplido todos los requisitos para la licitud del tratamiento original, debe tener en cuenta, entre otras cosas, cualquier relación entre estos fines y los fines del tratamiento ulterior previsto, el contexto en el que se recogieron los datos, en particular las expectativas razonables del interesado basadas en su relación con el responsable en cuanto a su uso posterior, la naturaleza de los datos personales, las consecuencias para los interesados del tratamiento ulterior previsto y la existencia de garantías adecuadas tanto en la operación de tratamiento original como en la operación de tratamiento ulterior prevista.(...).

En aquest sentit, i pel que fa a la lletra a) de l'article 6.4 RGPD relativa a la relació entre les finalitats per a les quals es van recollir les dades personals i les finalitats del tractament ulterior previst, es desconeix el context inicial en el que es va recollir aquesta dada, les expectatives raonables de les persones afectades basades en la relació amb el responsable en quant al seu ús posterior i quines són les garanties adequades (si existeixen) del tractament inicial com del tractament nou. Per tant, desconeixem si concorreria una estreta relació entre la activitat o activitats amb motiu de les qual s'hauria recollit la dada de telèfon fix i a la finalitat a la qual es vol destinar ara.

En conseqüència, no es pot fer aquest anàlisi de compatibilitat perquè no consta informació sobre d'on s'extreu aquesta dada, ni la finalitat inicial per a la qual va ser recollida per tal de poder establir certa relació amb la nova finalitat, a saber, analitzar la possible bretxa digital d'un determinat grup de persones.

Així, a falta de més informació, per poder tractar aquesta dada, si es vol emprar la informació ja disponible, l'aplicació del principi de limitació de la finalitat previst a l'article 5.1.c) RGPD requeriria el disposar del consentiment de les persones interessades en els termes de l'article 7 RGPD.

L'article 4.11 de l'RGPD defineix el concepte de consentiment de l'interessat com "toda manifestación de voluntad libre, específica, informada e inequívoca por la que el interesado acepta, ya sea mediante una declaración o una clara acción afirmativa, el tratamiento de datos personales que le conciernen". En termes similars, l'article 6 de l'LOPDGDD.

Pel que fa a les condicions per al consentiment, l'article 7 de l'RGPD disposa:

1. Cuando el tratamiento se base en el consentimiento del interesado, el responsable deberá ser capaz de demostrar que aquel consintió el tratamiento de sus datos personales.
2. Si el consentimiento del interesado se da en el contexto de una declaración escrita que también se refiera a otros asuntos, la solicitud de consentimiento se presentará de tal forma que se distinga claramente de los demás asuntos, de forma inteligible y de fácil acceso y utilizando un lenguaje claro y sencillo. No será vinculante ninguna parte de la declaración que constituya infracción del presente Reglamento.
3. El interesado tendrá derecho a retirar su consentimiento en cualquier momento. La retirada del consentimiento no afectará a la licitud del tratamiento basada en el consentimiento previo a su retirada. Antes de dar su consentimiento, el interesado será informado de ello. Será tan fácil retirar el consentimiento como darlo.
4. Al evaluar si el consentimiento se ha dado libremente, se tendrá en cuenta en la mayor medida posible el hecho de si, entre otras cosas, la ejecución de un contrato, incluida la prestación de un servicio, se supedita al consentimiento al tratamiento de datos personales que no son necesarios para la ejecución de dicho contrato."

A més, es recomana la consulta de les Directrius 5/2020 sobre el consentiment en el sentit del Reglament (UE) 2016/679, versió 1.1, adaptades el 4 de maig de 2020 del Comitè Europeu de Protecció de Dades que proporciona un anàlisi exhaustiu de la noció de consentiment de l'RGPD.

Convé apuntar, que en el cas concret de les administracions públiques, atesa la situació de desequilibri entre les parts, per tal que el consentiment pugui ser considerat com un consentiment lliure, la persona afectada ha de disposar d'una capacitat real d'elecció. És a dir, que no es desprenguin conseqüències negatives en la seva relació amb l'administració pel fet de no haver donat el seu consentiment.

Així, en el context analitzat, les persones que no vulguin participar en l'estudi sobre la bretxa digital han de tenir la possibilitat de denegar el consentiment, sense que això els comporti un

perjudici ni vagi en detriment de la seva adequada protecció davant d'eventuals situacions de necessitats que es puguin produir.

A més, d'acord amb el principi de transparència en relació amb les persones afectades (article 5.1.a) RGPD) cal facilitar a les persones afectades, tota la informació sobre les condicions i circumstàncies relatives al tractament de les seves dades, de manera concisa, transparent, intel·ligible i de fàcil accés.

Per tant, d'acord amb l'exposat, el Consorci podrà facilitar a l'empresa (...) la dada del telèfon fix de les persones seleccionades si la finalitat per la qual es vol fer servir aquesta dada (realitzar l'estudi sobre la bretxa digital) és compatible amb la finalitat per a la qual es van recollir en el seu dia, i en tot cas, si obté el consentiment previ d'aquestes persones.

V

Pel que fa a la segona qüestió, en concret, si seria possible passar el telèfon fix a (...) sense el consentiment de les persones si en comptes d'extreure'l de la base de dades, el busquen a una pàgina web d'accés públic de pàgines blanques.

Cal recordar que la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, derogada per l'actual LOPDGDD recollia el concepte de fonts accessibles al públic com excepció al principi general del consentiment en el tractament de dades personal.

No obstant, a partir de la plena aplicació del RGPD, no existeix un concepte legal de fonts d'accés públic, l'article 14.2 f) del RGPD només menciona aquest concepte per establir l'obligació del responsable del tractament de facilitar a l'interessat la informació de si les seves dades personals procedeixen de fonts d'accés públic, però sense detallar-les.

Així, a partir de la plena aplicació de l'RGPD el fet que les dades personals estiguin en fons d'accés públic no legitima la seva posterior utilització per altres finalitats. En tot cas, s'ha de complir amb el principi de limitació de la finalitat que recull l'article 5 de l'RGPD que disposa que "Los datos personales serán recogidos con fines determinados, explícitos y legítimos, y no serán tratados ulteriormente de manera incompatible con dichos fines". A aquest principi es refereix també el Considerant 50 de l'RGPD i l'article 6.4 del RGPD citats en el fonament de dret anterior.

Cal insistir en el fet que la publicació d'informació en fons d'accés públic respon a finalitats concretes i que poden o no estar relacionades amb un tractament posterior a efectes d'estudi de la bretxa digital d'un grup determinat de persones. Per tant, el fet que la dada figuri en una fons d'accés públic no determina, sense més, la prevalença de l'interès dels responsables per tractar-la.

En aquest cas, sense més informació, i fent extensiu l'exposat en el fonament de dret anterior es requereix que la finalitat pretesa amb el nou tractament sigui compatible amb la finalitat que va justificar la publicació de les dades. En aquest sentit, caldria determinar que existeix la compatibilitat de finalitats que justificaria el tractament posterior de la dada de telèfon fix per la finalitat de l'estudi de la bretxa digital.

Conclusions

D'acord amb la normativa de protecció de dades el Consorci podrà facilitar a l'empresa externa la dada de telèfon fix per a la realització d'un estudi sobre la bretxa digital de (...) persones majors de 65 anys empadronades a (...), sempre que aquesta finalitat sigui compatible amb la finalitat o finalitats inicials que van justificar el tractament d'aquesta dada o la seva publicació en un fons d'accés públic.

En cas que les finalitats no siguin compatibles caldrà el previ consentiment de les persones interessades en els termes de l'article 7 de l'RGPD.

Barcelona, 11 de juliol de 2024